

Arkivsaknr:	2015/866
Arkivkode:	72/163
Saksbehandler:	Iren Førde

Saksgang

Plan og eiendomsutvalget

Møtedato

12.02.2016

Klage fra Sandhornøy Gård AS

Rådmannens forslag til vedtak:

Plan og eiendomsutvalget viser til at klagen ikke inneholder nye momenter som gir grunnlag for å omgjøre vedtaket. Utvalget kan heller ikke se at det er gjort feil i saksbehandlingen eller brukt urimelig skjønn. Vedtak i delegertsak 130/15 og 134/15 opprettholdes og klagen oversendes Fylkesmannen i Nordland for avgjørelse.

Vedlegg

- 1 Delegert vedtak 63/15
- 2 Vedr. sak 15/387 om lagring av husdyrgjødsel
- 3 Melding om vedtak, ny frist
- 5 Vedtak Sandhornøy Gård AS
- 6 Vedtak om avkorting av produksjonstilskudd
- 7 klagefrist
- 8 Varsel om avkorting
- 9 Vedtak om avkorting
- 10 Klage fra Sandhornøy Gård AS ved styreleder
- 11 Kart

- 12 Bilde 1
- 13 Bilde 2
- 14 Bilde 3
- 15 Bilde 4
- 16 Klagesak

Bakgrunn for saken:

Gildeskål kommune har vedtatt avkorting i produksjonstilskudd til Sandhornøy Gård AS med tilsammen kr 60.000. Årsaken til avkorting er brudd på gjødselvereforskriften. Kommunen har fattet to vedtak, delegertvedtakene 130/15 og 134/15, for to ulike forhold. Disse følger saken som vedlegg. Her gjøres det også utførlig rede for lovanvendelsen.

Delegertvedtakene 130/15 og 134/15 er påklaget av Sandhornøy Gård AS ved styreleder Roy Rognan. Kommunen innvilget utvidet klagefrist.

Klagens innhold

Jeg viser til samtaler med Iren Førde, både ved besøk på hennes kontor og pr telefon. Etter disse samtaler har jeg undersøkt saken(e). Etter dette kan det fastslås at det stemmer at gjødsel ble utkjørt etter fristen og at det finnes gjødsel lagret i et «ulovlig» deponi. Det stemmer også at det er gitt pålegg om dette tidligere.

Sandhornøy gård as eies i dag av Jørgen Andre Pedersen med 1261 aksjer samt Gildeskål Sparebank med 1260 aksjer. Styret består av Roy Rognan, Silje Nordgård og Jørgen Andre Pedersen, samt at Gildeskål Sparebank møter med en observatør på styrets møter. Det har vært en intern kommunikasjonssvikt i selskapet som har gjort at styrets medlemmer og aksjonær Gildeskål Sparebank ikke har vært kjent med de forhold som er grunnlaget for avkortingene i tilskuddene.

Styret og aksjonærene ønsker ikke å være kjent for å drive ulovlig, og har iverksatt tiltak for å få rettet opp i de kritikkverdige forhold – og vi vil rette opp forholdene så langt det lar seg gjøre så snart våren kommer.

Sandhornøy gård as har i alle år siden en forsiktig oppstart i 2008-2009 gått med til dels betydelige underskudd, har vært gjennom gjeldsettergivelser, refinansieringer samt nytegning av aksjekapital med eierendringer. For 2015 ser det ut til at vi kan få balanse for første gang.

Det har vært gjennomført mange driftstilpasninger – siste år gjennom pløying og nyinnsåing av ca 180 da. Det er videre planlagt nyinnsåing både i 2016 og 2017, og da vil vi ha fått all jord opp til et akspetabelt nivå, og gården vil forhåpentligvis være selvforsynt med grønnfor.

For å få for nok i år ble den nypløyde jorda sådd med ettårig rasktvoksende gras, gjødseldeponiet samt en del av lovlig lagret gjødsel skulle nedharves i disse områder etter andreslått i år. Denne ble sen av værmessige/temperaturmessige årsaker, og det ble kort tid for å få gjødselutkjøringen gjort. Samtidig fikk vi feil med traktoren og dette medførte at deponiet ikke ble tømt og at det ble utkjørt en del gjødsel etter fristen.

Styret ber Gildeskål kommune om at ilagte avkortinger i tilskuddene ikke blir gjennomført. Dette fordi det har stor økonomisk betydning for oss å «miste» kr. 60.000,- i en fra før presset økonomisk situasjon. Dagens eiere har gjennom aksjetegning og gjeldsettergivelser hatt store økonomiske tap på driften av Sandhornøy gård as – men har likevel valgt å være med videre fordi gården «forsørger» to familier/ca 10 personer i kommunen. Vi håper derfor at kommunen kan bidra med å ikke iverksette avkortingene.

Oversikt over tidligere vedtak

Kommunen var på gården 10. mars 2015 i forbindelse med kontroll av søknadsdata oppgitt i søknad om produksjonstilskudd januar 2015.

Det ble ikke funnet avvik i søknadsdata. Kommunen observerte imidlertid at det var lagret relativt store mengder husdyrgjødsel på bakken like ved gjødselkummen. Dette er klart ulovlig.

Den 13. mai var kommunen tilbake på gården, og kunne konstatere at lagret fortsatt var der. Gjødsel har noe avrenning til terrenget rundt, men det er usikkert om gjødsel vann forurenses kanal/bekk som renner ut i havet ca 340 m lenger ned.

Lagring og bruk av husdyrgjødsel reguleres av forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav, FOR-2003-07-04-951. Kommunen er tilsynsmyndighet og kan pålegge virksomheter å rette forhold som er i strid med, eller kan føre til skader eller ulemper for de hensyn nevnt i forskriften § 1.

I delegert vedtak 63/15 den 18.05.15 ble det gitt pålegg om å fjerne det ulovlige lageret av husdyrgjødsel på gnr 72 bnr 163, og disponere gjødsel i henhold til gjødselvarerforskriften. Frist for fjerning og disponering ble satt til 1. juli.

Det ble samtidig varslet om tvangsmulkt med kr 10.000 dersom forholdet ikke ble rettet innen fristen.

I brev av 22.06.15 søkte daglig leder om utsatt frist. Søker beklaget den situasjonen som var oppstått, og begrunnet denne med at et trykkrør fra driftsbygning til gjødselkum hadde gått tett om vinteren. Søker skulle nå nytte gjødsel i åker i forbindelse med høstgjenlegg.

Kommunen ga foretaket ny frist til 1. september. Dette var delegert vedtak 40/15 datert 02.07.15.

22.09.15 varslet kommunen at det ville bli foretatt kontroll med at det ulovlige gjødsellageret var fjernet. Kontroll ble utsatt da daglig leder var på reise. Først 13.10.15 var kommunen tilbake på gården. Det ble konstatert at gjødsel på marka ved fjøset ikke var fjernet.

Det var da gått over 6 måneder siden forholdet ble oppdaget av kommunen, og vi kunne ikke se at Sandhornøy Gård hadde foretatt seg noe for å rydde opp. Fristen 1. september var utgått uten at det var tatt kontakt med kommunen.

I tillegg kunne vi den 13.10.15 konstatere at det var spredd husdyrgjødsel på eng flere steder. Frist for dette er 1. september. Det var ikke søkt om dispensasjon fra forskriften for å

få utsatt frist. Utsatt frist kan uansett ikke gis senere enn til 1. oktober.

Den 14.10.15 ble delegert vedtak 108/15 fattet. Vedtaket hadde 5 punkter: effektivering av tvangsmulkt på kr 10.000, varsel om avkorting av produksjonstilskudd med kr 50.000, nedmolding av gjødsel innen 1. november hvis mulig, ny frist 1. juli 2016 til å fjerne det ulovlige gjødsellageret og disponere gjødsel i henhold til forskrift og varsel om tvangsmulkt på kr 20.000 dersom den nye fristen ikke overholdes.

Den 16.10.15 ble det sendt varsel om avkorting av produksjonstilskudd grunnet brudd på gjødselvarerforskriftens regler om spredetidspunkt. Kommunen mottok ingen merknader fra foretaket, og fattet den 16.11.15, sak 130/15, vedtak om avkorting av produksjonstilskuddet med kr 10.000 for ulovlig spredning av husdyrgjødsel.

Kommunen mottok heller ingen merknader fra foretaket på varsling av avkorting på kr 50.000, og fattet den 19.11.15, sak 134/15, vedtak om avkorting av produksjonstilskuddet med kr 50.000 for ulovlig lagring av husdyrgjødsel.

Foretaket ved styreleder Roy Rognan har påklaget vedtak 130/15 og 134/15.

Kommunen sendte den 11.01.16 følgende mail til foretaket:

Viser til klage på vedtak om avkorting av produksjonstilskudd.

I klagen skrives det at det ble pløyd 180 daa i 2015, og at jorda ble sådd med ettårig rasktvoksende gras. Videre står det at gjødseldeponiet skulle nedharves i disse områdene etter andreslått. Vi har følgende spørsmål:

- 1) Ber om kart over de 180 daa som ble pløyd i 2015; evt en oppramsing av gnr/bnr*
- 2) Var det raigras som ble sådd i? Antar det var som eneste vekst og ikke som dekkvekst siden planen var å harve ned gjødsel på arealene i høst?*
- 3) Ble det brukt samme vekst/såfrø på alt nysådd areal?*
- 4) Ble det ikke kjørt på husdyrgjødsel på disse arealene i forbindelse med gjenlegg?*
- 5) Når ble andreslått utført?*
- 6) Hva er grunnen til at det ulovlige deponiet ikke ble brukt i åker våren 2015?*

Våre spørsmål stilles for å belyse saken bedre. Dersom dere har andre utfyllende opplysninger er det fint.

Kommunen har ikke mottatt svar på denne mailen.

Bildene som er vedlagt ble tatt 13.10.15.

Vurdering:

Ved klagebehandlingen må det blant annet vurderes om klagen bringer frem nye momenter som ikke var belyst da vedtaket ble fattet, eventuelle feil i saksbehandlingen og om det er brukt urimelig skjønn.

Denne saken dreier seg om forhold som anses som relativt alvorlig, og rådmannen anser graden av skyld til å være forsettlig. Reglene for lagring og disponering av husdyrgjødsel er ikke av ny dato, og bør være kjent for foretaket. Næringsdrivende har et selvstendig ansvar for å sette seg inn i lover og regler, og det stilles store krav til aktsomhet.

Foretaket skrev i juni 2015 at det ulovlige lageret skyldes et trykkrør som hadde gått tett. Dette kan selvsagt skje, men det er ikke gitt noen forklaring på hvorfor dette ikke ble utbedret med det samme. I et nødstilfelle kan det oppstå behov for å lagre husdyrgjødsel på bakken som et midlertidig deponi. Et slikt deponi skal imidlertid godkjennes av kommunen, og gjødsla skal disponeres så raskt som mulig. Kommunen ble ikke kontaktet i forkant.

Kommunen ble heller ikke kontaktet i høst da ny frist for fjerning/disponering gikk ut. Ved kontroll var ingenting gjort. Foretaket har ikke reagert på varsler om avkorting av produksjonstilskudd.

Det oppgis i klagen at foretaket har pløyd 180 daa våren 2015. Det er vanlig å kjøre ut husdyrgjødsel i åkrene før såing. I åker kan det tilføres atskillig større mengder enn ved spredning på eng. Kommunen har stilt spørsmål omkring dette uten å få svar fra foretaket. Da foretaket søkte om utsatt frist i juni 2015, ble vårpløying ikke nevnt.

Foretakets økonomiske situasjon oppgis å være presset. Det alene kan ikke unnskyldes eller forklare brudd på forskrift.

Foretaket er et av kommunens største og var i 2015 berettiget et produksjonstilskudd på kr 1.089.056. Dette gjør at rådmannen mener at avkortingsbeløp på tilsammen kr 60.000 for brudd på gjødsselforskriften ikke er for høyt. Bakgrunnen for kommunens reaksjon og størrelsen på avkortingsbeløpene er beskrevet i vedtakene. Her er det også gjort rede for det juridiske grunnlaget for kommunens vedtak.

Konklusjon

Bakgrunnen for å ilegge avkortning av produksjonstilskuddet er tildels alvorlige brudd på reglene for lagring og handtering av husdyrgjødsel. Rådmannen kan ikke se at foretaket har vist tilstrekkelig vilje til å rette opp forholdet, eller har gitt forklaring på hvorfor gjødsla ikke ble nyttet i vekstsesongen 2015.

Rådmannen kan ikke se at klagen inneholder nye momenter som gir grunnlag for å ta den til følge.